

Un estudi pioner prova a la riera de Vallfornès l'ús de vegetació per millorar la qualitat de l'aigua

Investigadors del CSIC i la UB actuen en un tram proper a la depuradora de Cànoves

Cànoves i Samalús

Ferran Polo

Científics del Centre d'Estudis Avançats de Blanes-Consell Superior d'Investigacions Científiques (CEAB-CSIC) i de la Universitat de Barcelona treballen en un tram de la riera de Vallfornès, a Cànoves i Samalús, en un projecte pioner a l'Estat espanyol. La investigació vol analitzar la influència dels canvis de la morfologia hidràulica associats a tècniques de restauració fluvial sobre la capacitat d'autodepuració de nutrients d'aquests ecosistemes.

El treball dona continuïtat –però en un entorn real– a la recerca que investigadors dels mateixos centres fan a l'Urban River Lab, uns canals artificials que permeten estudiar els canvis en l'aigua tractada que surt de la depuradora de Montornès. La recerca també compta amb els suport del Consorci Besòs-Tordera i de l'empresa Naturalea, especialitzada en restauracions de l'entorn fluvial a partir de tècniques de bioenginyeria.

A Cànoves, s'estudia un tram de riera de 450 metres, situat entre la depuradora del municipi i el pont d'accés a la urbanització de Ca l'Esmandia. Al març, amb l'ús de diverses tècniques de bioenginyeria, es van crear tres espais diferenciats a la llera del riu. Una zona amb aigües retingudes per analitzar com varia la qualitat de l'aigua del riu quan circula a velocitats més lentes i, per tant, amb més temps de contacte amb la vegetació o amb els substrats de la llera. Un tram ràpid on s'ha reduït l'amplada del curs de l'aigua perquè agafi velocitat. I un tram mixt, on es barregen petites

zones de retenció amb zones de ràpids. Abans, es va fer un estudi previ d'aquest sector per determinar on es podia actuar i per conèixer la qualitat de l'aigua. També les característiques de la riera de Vallfornès, condicionada per la presència del pantà que regula les grans avingudes d'aigua quan hi ha fortes pluges.

Un cop creats els trams d'estudi –tenen una llargada de 75 metres cadascun sepa-

S'estudia com evoluciona l'aigua depurada en funció de la manera com passa l'aigua

rats entre ells per 75 metres més–, els biòlegs i ambientòlegs, que tenen el suport econòmic de la fundació del BBVA, han

anat prenent mostres abans i després de cada subtram per avaluar la qualitat de l'aigua i poder determinar com va canviant. "Mirem la capacitat de depurar i també quant temps tarda", comenta Marta Tobella, investigadora de la UB, que ressalta la importància de "la influència de les

Amb tècniques de bioenginyeria, es van fer petites modificacions del curs de la riera

depuradores en rius mediterranis" en contraposició amb el que passa en rius continents amb cabals molt importants i que

són el model de referència que es va fer servir a l'hora d'elaborar la regulació europea. "Aquí hi ha rius que, de vegades, tota l'aigua que porten surt de la depuradora". En aquest sentit, Miquel Ribot, investigador del CEAB-CSIC, ressalta el paper de la vegetació per crear "un sistema més funcional perquè les plantes necessiten els nutrients de l'aigua" que poden obtenir de les aportacions que fan les depuradores.

En paral·lel, l'equip aprofita aquests canvis que s'han fet a la llera per fer un estudi sobre la persistència de patògens –bacteris que poden entrar al riu i que poden provocar problemes de salut pública– a l'aigua.

En un primer tram, proper a la depuradora, es va construir una petita presa amb elements naturals per retenir el pas de l'aigua i poder es

La intervenció va incloure el reforç d'un talús que el riu s'anava menjant amb les riuades

Amb troncs, es va reduir l'amplada

Guia per a actuacions de futur

La recerca ja ha obtingut els primers resultats preliminars

F.P.

L'objectiu d'aquest treball de recerca a la riera de Vallfornès, on participen una desena de persones, és poder generar unes conclusions que permetin saber com es podria millorar la qualitat de l'aigua que arriba als rius procedents de les depuradores en els trams situats en els primers metres aigües avall d'aquestes instal·lacions. La idea és arribar a tenir prou coneixements per dissenyar i executar actuacions a les lleres que permetin millorar la qualitat de l'aigua amb l'ús de determinades espècies vegetals i de determinades estructures.

Fins ara, la recerca ha aconseguit ja els pri-

mers resultats "encara preliminars", diu Marta Tobella, investigadora de la Universitat de Barcelona. Amb tot, veuen com les reduccions de la presència d'amoni i de fosfats "es comporten diferent en funció del tipus de tram", és a dir, segons si l'aigua s'hi està més o menys estona. Les zones amb alta retenció són més favorables a l'eliminació de fosfats. En canvi, quan el riu circula més ràpid la presència d'amoni es redueix amb més rapidesa.

La feina de camp a la riera de Vallfornès encara s'allargarà durant mig any més. La recerca, però, encara continuarà uns mesos més per analitzar al laboratori tots els resultats aconseguits sobre el terreny.

...ndiar com condiona un major temps de contacte

...del curs de l'aigua per crear un tram d'aigües ràpides

El canvi dels estatuts permet a l'ens donar servei a pobles com Sant Celoni i Palautordera

El Consorci del Besòs sumarà el 2017 els primers municipis de la Tordera

Sant Celoni

F.P.

El Consorci Besòs-Tordera espera sumar durant l'any 2017 els primers municipis de la conca de la Tordera. Serà possible després de la modificació dels estatuts d'aquest ens, que ja no restringeixen la seva activitat a l'àmbit territorial de la conca del Besòs. El canvi també ha comportat la renovació de l'antic nom de Consorci per a la Defensa de la conca del riu Besòs. "El Consorci va néixer amb la voluntat de recuperar allà que s'estava destruint en un moment en què els rius eren clavegueres a cel obert", sosté Sergi Mingote, actual president del Consorci i alcalde de Parets. Passats gairebé 30 anys, ara s'està en una altra fase. "Ara hem de passar de rius nets a rius vius", sosté.

Per aconseguir-ho, Mingote entén que és clau dotar de "més múscul" el Consorci del Besòs i, en això, serà positiu el creixement cap a la conca de la Tordera, que "generarà economies d'escala". A més, Mingote recorda que el canvi d'estatuts va sorgir com una petició d'ajuntaments de l'entorn de la Tordera interessats a poder participar dels programes de suport que té el Consorci, per exemple, per a la restauració d'entorns fluvials o educatius per a les escoles. "Som territoris que estem molt interconnectats", diu Mingote, que recorda que l'ens reverteix tots els beneficis que obté en la gestió de serveis com les xarxes de clavegueram que fa per als ajuntaments consorciats.

RAMON FERRANDIS

Una conca de prop de 900 quilòmetres quadrats

Granollers

La conca de la Tordera té una superfície de 894 quilòmetres quadrats en 39 municipis repartits entre la Selva (18), el Vallès Oriental (11), el Maresme (6), Osona (2) i el Gironès (1). Del Vallès Oriental, en formen part els municipis de Campins, Fogars, Gualba, Llinars, Montseny, Sant Celoni (a la foto la riera del Partegàs, afluent de la Tordera), Sant Esteve, Sant Pere de Vilamajor, Santa Maria de Palautordera, Vallgorguina i Vilalba Sasserra. Actualment, el Consorci Besòs-Tordera té 54 associats.

De moment, el Consorci Besòs-Tordera està mantenint contactes amb els ajuntaments interessats. En paral·lel, prepara una trobada amb tots els ajuntaments de la conca de la Tordera –arriba fins a Blanes, a la Selva– per explicar-los la tasca d'aquest ens. El Consorci "cada vegada té més vocació supramunicipal", diu Mingote, que recorda que l'objectiu és "mantenir el model" que s'ha tingut fins ara. "Els rius

Palautordera treballa per una entrada "immediata" al Consorci

són el nostre motor", apunta Mingote, que augura "un paper cada cop més transcendental" del Consorci en la gestió de l'aigua.

Ajuntaments del Vallès Oriental de la conca de la Tordera estan valorant la incorporació al Consorci. L'alcalde de Santa Maria de Palautordera, Jordi Xena, mostra la seva voluntat d'adherir-s'hi "de manera immediata". "Ja hi estàvem interessats abans que es fes el canvi d'estatuts", reconeix Xena, que destaca "la gestió eficient del sistema de sanejament en alta". "Els poden ser més eficients que nosaltres", admet. Per la seva banda, l'alcalde de Sant Celoni, Francesc Deulofeu, assegura que estan "intercanviant informació" que ha de permetre "prendre la decisió" després d'una trobada amb Mingote.

ENS TRASLLADEM!

CINEMES ELS NORD

A PARTIR DEL

5 DESEMBRE ENS TROBARÀS A

C/ DIONÍS PUIG, 11

EL RAMASSAR

MAIL BOXES ETC® GRANOLLERS